

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/73/2014
Identifikačné číslo spisu:	1014200154
Dátum vydania rozhodnutia:	09.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1014200154.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a zo sudcov JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Petry Príbelskej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: Ing. B. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., proti odporcovi Centrum právnej pomoci, kancelária Hlohovec, M. R. Štefánika 1, Hlohovec, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu, sp.zn. 9195/2013, zo dňa 10. januára 2014, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Sp/12/2014-21 zo dňa 5. septembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Sp/12/2014-21 zo dňa 5. septembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) rozsudkom č.k. 9Sp/12/2014-21 zo dňa 5. septembra 2014 potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) rozhodnutie odporcu, ktorým nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) z dôvodu, že nespĺňal podmienku materiálnej núdze, keď jeho príjem v posudzovanom období máj - november 2013 presahoval 1,6-násobok sumy životného minima o 11,17 € v mesiacoch máj a jún 2013 a o 5,56 € mesačne v období od júla do novembra 2013. Neboli teda naplnené kumulatívne požiadavky pre priznanie nároku podľa § 6 ods. 1 písm. a/ až c/ v spojení s § 6b ods. 2 a § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom, keď vo veci navrhovateľa, v ktorej žiadal o priznanie nároku na právnu pomoc, mal za to, že nie sú splnené

podmienky na priznanie nároku na právnu pomoc, t.j. navrhovateľ nespĺnil podmienku materiálnej núdze, nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, pretože v danom prípade navrhovateľ v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu - Sociálnej poisťovne, ústredie, zo dňa 9. decembra 2010, č.k. XXX XXX XXXX, ktorým došlo k zvýšeniu invalidného dôchodku navrhovateľa od 01.11.2011 o 1,8% mesačnej sumy dôchodku podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, správnosť napadnutého rozhodnutia, t.j. zvýšenia invalidného dôchodku, nespochybňuje. Podľa krajského súdu, argumentácia navrhovateľa sa vzťahuje k skôr vydaným rozhodnutiam a konaniam týkajúcich sa invalidity. Uviedol, že v preskúmanom rozhodnutí odporca riadne odôvodnil, že ust. § 6b ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu, v ktorom sa právna pomoc uplatňuje. Podľa názoru krajského súdu, v administratívnom konaní nedošlo k porušeniu procesných práv navrhovateľa, ktoré by mohli mať vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia.

Výrok o trovách konania krajský súd odôvodnil s poukazom na § 250k OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP neúspechom navrhovateľa v konaní a tým, že odporca si ich náhradu neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 250l ods. 2 OSP). Krajský súd vyzval navrhovateľa uznesením zo dňa 29.10.2014, č.k. 9Sp/12/2014-27, na odstránenie väd podaného odvolania v zmysle § 42 ods. 3 OSP. Navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Navrhovateľ mal za to, že rozhodnutie krajského súdu má vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ sa vo svojom odvolaní nestotožňuje s názorom krajského súdu o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci. Ďalej namietal, že aj napriek skutočnosti, že jeho príjem prevyšuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom, má za to, že spĺňa podmienky podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. Je toho názoru, že v predmetnej veci odporca vo vzťahu k nemu postupoval formálne, bez záujmu zistiť skutkový stav veci. Namietal, že odporca nevyzval navrhovateľa na predloženie dôkazov s cieľom získať všetky podklady potrebné pre rozhodnutie v danej veci.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 24.11.2014 na odvolanie navrhovateľa uviedol, že sa plne stotožňuje s vysloveným právnym názorom krajského súdu a navrhol preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. Uviedol, že v danej veci nerozhodoval o podstate veci, ktorej sa malo týkať súdne konanie, odporca rozhodoval len o nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci a keďže žiadateľ nespĺnil podmienky podľa tohto zákona, právna pomoc mu nebola priznaná. Na námietku navrhovateľa, že odporca ho nevyzval na predloženie dôkazov, uviedol, že v napadnutom rozhodnutí síce navrhovateľ okrem vlastných tvrdení nepredložil žiadne doklady, zároveň však uviedol, že odporca si vyžiadal potrebné doklady v súčinnosti s Krajským súdom v Trnave a teda všetky doklady potrebné na rozhodnutie mal v čase vydania rozhodnutia k dispozícii a podrobne sa nimi zaoberal, čo je zrejme aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Podľa ustanovení tretej hlavy druhej časti OSP sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje

súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250l ods. 1 OSP).

Podľa § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi na účely tohto zákona je materiálnou núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6 násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak:

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa § 6b ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

Podľa § 8 zákona o bezplatnej právnej pomoci pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihladne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Z predloženého spisového materiálu vrátane administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľ sa domáhal priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci v konaní o preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 9. decembra 2010, sp.zn. XXX XXX XXXX, ktorým podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zvýšila navrhovateľovi invalidný dôchodok, ktorý sa považuje za starobný dôchodok na sumu 302,40 € mesačne. Dôchodok bol navrhovateľovi zvýšený o 1,8% mesačnej sumy dôchodku, čo je 5,40 € mesačne na základe opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 404/2010 Z.z., ktorým sa ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2011. Odporca mal za preukázané, že navrhovateľ mal v mesiaci máj až november 2013 započítateľný príjem 322,50 € (starobný dôchodok); priemerný príjem navrhovateľa presahuje 1,6-násobok sumy životného minima o 11,17 € v mesiacoch máj a jún 2013 a o 5,56 € mesačne v období od júla do novembra 2013. Odporca mal za preukázané, že navrhovateľ nesplnil podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona o poskytovaní právnej pomoci, pričom uviedol, že nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu. Z dôvodu nutnosti kumulatívneho splnenia zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc podľa § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci odporca uviedol, že sa nezaoberal splnením podmienky hodnoty sporu.

Preskúmaním veci najvyšší súd nezistil vady v procesnom postupe odporcu ani súdu prvého stupňa. Prvostupňový krajský súd podrobne a vecne správne interpretoval zákonné ustanovenia, a preto na odôvodnenie krajského súdu podľa § 219 ods. 2 OSP odkazuje. Na zdôraznenie správnosti Najvyšší súd uvádza, že odporca v predmetnej veci postupoval v súlade so zákonom, dôsledne zisťoval skutočný stav, a za týmto účelom si zadovážil dostatočné podklady pre rozhodnutie v danej veci. Najvyšší súd zdôrazňuje, že odporca skúma kumulatívne splnenie podmienok súčasne podľa § 6 ods. 1 písm. a/ až c/ zákona o poskytovaní právnej pomoci, t.j. preukázaním, že sa navrhovateľ nachádza v stave materiálnej núdze, že nešlo o zrejmu bezúspešnosť sporu a že hodnota sporu prevyšovala hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch. V danom prípade Najvyšší súd má za preukázané, že navrhovateľ nesplnil podmienku materiálnej núdze, pričom nie je vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, keďže navrhovateľove práva rozhodnutím Sociálnej poisťovne neboli dotknuté. Pokiaľ ide o otázku aplikácie § 6b ods. 2 zákona o bezplatnej právnej pomoci, najvyšší súd

uvádza, že odporca je povinný vždy ex offio skúmať a posudzovať, či sú v danom prípade splnené podmienky podľa tohto zákonného ustanovenia. Je potom samozrejme len možnosťou odporcu priznať bezplatnú právnu pomoc navrhovateľovi (nie povinnosťou), avšak v každom prípade je odporca povinný odôvodniť primeranosť, resp. neprimeranosť okolností žiadanej právnej pomoci.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250l ods. 2 OSP a podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi ich náhradu pre neúspech v konaní nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.